

3.6.2021

Opetushallituksen lausuntopyyntö (OPH-1667-2021) ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien luonnos**Palaute yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteista**

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi: Tavoitteissa keskitytään ymmärrettävästi työelämäviestintään. Fiktiivisten tekstien kanssa toimiminen on siirtynyt Taiteen ja luovan ilmaisan sisältöihin. Kaunokirjallisuus jää valitettavan pieneksi osa-alueeksi ammatillisen perustutkinnon äidinkielenopetusta.

Osaamistavoite ”ymmärtää kielen ja vuorovaikutuksen merkityksen työelämässä ja yhteiskunnassa” tulisi avata tarkemmin arvioinnin helpottamiseksi.

Osaamistavoitteissa ei mainita, tarkoitetaanko ”viestinnällä” suullista vai kirjallista viestintää vai molempia. Määrittelyn täsmentäminen olisi hyödyllistä, jotta vältetään tulkinnanvaraisuus mm. ”kirjoitetun kielen käytänteet” tai tekstien ”olennaiset” sisällöt. On hyvä, että tieto- ja viestintäteknologia mainitaan osaamistavoitteissa. Pällekkäisyyksiä osa-alueen ”toiminta digitaalisessa ympäristössä” tulisi välttää.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä: Pakollisissa osaamistavoitteissa ilmaus ”käyttää pääosin kielen perusrakenteita” on epämääräinen. Selkeämpää olisi määritellä se esimerkiksi näin ”käyttää suomen kielen rakenteita pääosin oikein/kohdekielenomaisesti”.

Samoin pakollisissa osaamistavoitteissa on lauseke ”noudattaa tekijänoikeuksia”, mutta ei äidinkielen osaamistavoitteiden lauseketta ”viittaa käyttämiinsä lähteisiin”. Lähteisiin viittaaminen on osa tekijänoikeuksien noudattamista, joten sitä olisi hyvä vaatia myös suomi toisena kielenä -opintoja suorittavilta.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi: On hyvä, että alakohtaisuus (ammattialan vuorovaikutustilanteet ja sanasto) on mukana tavoitteissa. Koulutuksen järjestäjiä kannattaa ohjata järjestämään kieliopintoja siinä vaiheessa, kun ala alkaa olla opiskelijoilla paremmin hallussa. Koulutuksen alkuvaiheessa voi olla niin, että alan termistö on opiskelijoille omalla äidinkielelläkin vierasta.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä: On hyvä, että alakohtaisuus (ammattialan vuorovaikutustilanteet ja sanasto) on mukana tavoitteissa. Koulutuksen järjestäjiä kannattaa ohjata järjestämään kieliopintoja siinä vaiheessa, kun ala alkaa olla opiskelijoilla paremmin hallussa. Koulutuksen alkuvaiheessa voi olla niin, että alan termistö on opiskelijoille omalla äidinkielelläkin vierasta.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä: Osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti. On hyvä, että vastuullinen ja turvallinen toiminta on nostettu kolmanneksi osaamistavoitteeksi.

3.6.2021

Osaamistavoitteiden samanlaisuus pakollisissa ja valinnaisissa ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista.

Taide ja luova ilmaisu: Osaamistavoitteissa “käyttää kaunokirjallisuutta työnsä tukena” tulisi avata tarkemmin.

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen: Osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti. On hyvä, että vastuullinen ja turvallinen toiminta on nostettu kolmanneksi osaamistavoitteeksi. Osaamistavoitteiden samanlaisuus pakollisissa ja valinnaisissa ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen: On hyvä, että osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti. On hyvä, että vastuullinen ja turvallinen toiminta on nostettu kolmanneksi osaamistavoitteeksi. Osaamistavoitteiden samanlaisuus pakollisissa ja valinnaisissa ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista.

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen: On hyvä, että osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti ja viittaukset omaan alaan on säilytetty.

Työelämässä toimiminen: On hyvä, että osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti ja viittaukset omaan alaan on säilytetty.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet: Osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti.

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta: Osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: Osaamistavoitteet ovat pysyneet ennallaan ja ne ovat hyvin sovellettavissa käytäntöön. Osaamistavoitteiden samanlaisuus pakollisissa ja valinnaisissa ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista.

Kestävän kehityksen edistäminen: Osaamistavoitteet on avattu riittävän tarkasti. On hyvä, että ratkaisujen pohtimista on parannettu toiminnan arvioimisella. Osaamistavoitteiden samanlaisuus pakollisissa ja valinnaisissa ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista.

3.6.2021

Palaute yhtenäisestä arviointikriteeristöstä:

Yhtenäinen arviointikriteeristö on kuvattu selkeästi. Kielten arviointikriteeristön osalta havaintona se, että erityisesti kriittisillä ammattialoilla (esim. potilasturvallisuus, sähköturvallisuus) työnantajalle on tärkeää tietää henkilön kielitaidon taso työtehtävien hoidon kannalta. Se kuinka omatoiminen tai toimintaansa muuttava henkilö on, ei ole niin ratkaisevaa.

Tampere 3.6.2021

Tampereen kaupunki
Elinvoima- ja kilpailukyky palvelualue

Jaakko Stenhäll
apulaispormestari